

Maatalouden tuottajahintaindeksi

2013, vuosienennuste

Maatalouden tuottajahinnat nousevat tänä vuonna yli 7 prosenttia

Maatalouden tuottajahintojen arvioidaan nousevan tänä vuonna 7,4 prosenttia vuoteen 2012 verrattuna. Ilman turkistuotantoa hinnat nousevat 5,9 prosenttia. Tiedot perustuvat Tilastokeskuksen laskemaan hintaindeksiennusteeseen.

Ennusteen mukaan kasvituotteiden hinnat nousevat vajaat 7 prosenttia. Eläinten ja eläintuotteiden hintojen arvioidaan nousevan lähes 8 prosenttia. Kasvituotteiden hintoja nostaa etenkin perunan kallistuminen. Toisaalta viljojen halpeneminen hillitsee hintojen nousua. Eläinten ja eläintuotteiden hintoja nostaa erityisesti lihan ja turkisten kallistuminen. Lihan hintojen nousuun vaikuttaa naudanlihan ja sianlihan kallistuminen.

Maatalouden tuottajahintaindeksi 2010=100, indeksiennuste 2013

Indeksi 2010=100	Pisteluku 2013, ennuste ¹⁾	Ennustettu vuosimuutos 2012-2013, % ¹⁾
Kokonaisindeksi	129,5	7,4
Kokonaisindeksi, pois lukien turkistuotanto	126,6	5,9
Kasvituotos	132,3	6,6
Eläintuotos	127,8	7,8

1) Vuoden 2013 lopulliset hintaindeksit julkaistaan toukokuussa 2014

Maatalouden tuottajahintaindeksi ja maatalouden tuotantovälineiden ostohintaindeksi ovat indikaattoreita, jotka mittaavat maataloustuotteiden ja maatalouden tuotantovälineiden hintakehitystä viljelijöiden näkökulmasta. Maatalouden hintaindeksien perusvuosi on 2010, jota merkitään luvulla 100. Tilastokeskus laskee maatalouden hintaindeksiennusteen EU:n tilastovirastolle Eurostatille kerran vuodessa marraskuussa. Vuoden 2013 lopulliset tuottajahintaindeksit julkaistaan toukokuussa 2014.

Sisällys

Taulukot

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Maatalouden tuottajahintaindeksi 2010=100, indeksiennuste 2013.....3

Maatalouden tuottajahintaindeksin laatuseloste.....4

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Maatalouden tuottajahintaindeksi 2010=100, indeksiennuste 2013

Indeksinimike	Pisteluku 2013, ennuste ¹⁾	Ennustettu vuosimuutos 2012-2013, % ¹⁾
010000 VILJAT (sis. siemenet)	150,0	-3,4
011000 Vehnä ja speltti	145,6	1,3
012000 Ruis	151,6	2,4
013000 Ohra	153,2	-4,0
014000 Kaura ja muut viljasekoitukset	148,2	-7,7
020000 TEOLLISUUSKASVIT	129,7	-2,8
021000 Öljysiemenet ja öljymäiset hedelmät (sis. siemenet)	129,0	-11,6
024000 Sokerijuurikas	131,6	33,1
030000 REHUKASVIT	122,2	4,0
040000 VIHANNEKSET JA PUUTARHATUOTTEET	110,7	10,2
041000 Tuoreet vihannekset	113,2	13,0
042000 Taimet ja kukat	101,3	-0,5
050000 PERUNAT (sis. siemenen)	187,8	33,8
060000 HEDELMÄT	106,1	0,7
100000 KASVITUOTOS (010000-090000)	132,3	6,6
101000 KASVITUOTOS (010000-090000), pl. hedelmät (060000) ja vihannekset (040000)	154,9	4,9
110000 ELÄIMET	128,4	9,2
111000 Nauta	130,2	11,2
112000 Siat	127,6	7,6
114000 Lampaat ja vuohet	136,8	14,6
115000 Siipikarja	126,9	9,3
120000 ELÄINTUOTTEET	127,5	7,1
121000 Maito	116,6	2,2
122000 Kananmunat	134,5	2,1
129000 Muut eläintuotteet	151,3	17,9
130000 ELÄINTUOTOS YHTEENSÄ (110000+120000)	127,8	7,8
13000x ELÄINTUOTOS YHTEENSÄ (110000+120000), pl. turkikset	122,4	5,3
140000 MAATALOUDEN TUOTTAJAHINTAINDEKSI YHTEENSÄ (100000+130000)	129,5	7,4
14000x MAATALOUDEN TUOTTAJAHINTAINDEKSI YHTEENSÄ (100000+130000) pl. turkikset	126,6	5,9
141000 MAATALOUDEN TUOTTAJAHINTAINDEKSI YHTEENSÄ (100000+130000), pl. hedelmät (060000) ja vihannekset (040000)	133,9	7,0

1) Vuoden 2013 lopulliset hintaindeksit julkaistaan toukokuussa 2014

Maatalouden tuottajahintaindeksin laatuseloste

1. Tilastotietojen relevanssi

1.1 Yhteenveto tilaston tietosisällöstä ja käyttötarkoituksesta

Maatalouden tuottajahintaindeksi 2010=100 sisältää indeksipistelukuja kotimaassa tuotettujen kasvituotteiden sekä eläinten ja eläintuotteiden hinnannuutoksista. Indeksini kuvaa maataloustuotteiden arvonlisäverottomien hintojen muutoksia ja hintakehitystä viljelijän kannalta. Seurattava hinta on ns. markkinahinta, jossa on mukana mahdolliset verot (pl. alv) ja johon ei ole lisätty tukipalkkioita. Tilasto kertoo myös hintakehityksen vaikutuksesta maataloudesta saatavaan tuloon. Tilaston käyttäjiä ovat mm. kansantalouden tilinpito maatalouden taloustilien yhteydessä, tutkimuslaitokset, Eurostat, DG Agri, FAO ja viljelijät.

1.2 Käsitteet

Indeksin keskeiset käsitteet on määritelty Tilastokeskuksen käsitetietokannassa ja kuvattu indeksin menetelmäselosteessa: <http://tilastokeskus.fi/til/mthi/men.html>.

1.3 Luokitukset

Indeksin kuusinumeroinen luokitus noudattaa pääpiirteissään maatalouden tilinpidon luokitusta (Economic Accounts for Agriculture EAA, jolla on yhteys kulloinkin voimassa olevaan toimialaluokitukseen NACE ja sen suomalaiseseen versioon TOL). Tiedot on luokiteltu Eurostatin kuusinumeroisen luokituksen mukaan kahteen pääryhmään eli kasvituokseen ja eläintuotokseen, jotka on edelleen jaettu 11 alaryhmään. Luokittelu on esitetty tarkemmin julkaisussa EU:n Maataloushintatilastojen käsikirja ([Handbook for EU Agricultural Price Statistics](#), March 2008).

1.4 Tietolähteet

Maatalouden tuottajahintojen pääasiallinen tietolähde on Maa- ja metsätalousministeriön tietopalvelukeskus Tike. Muita tietolähteitä ovat Kasvistieto Oy, Kauppapuutarhaliitto, Hedelmän- ja marjanviljelijöiden liitto sekä lisäksi muutama yritys.

1.5 Lait, asetukset ja suositukset

Maatalouden hintaindeksit laaditaan Tilastokeskuksessa yhteistyössä Eurostatin kanssa perustuen ”herrasmiehsopimukseen”. Maatalouden tuottajahintaindeksin hintatietojen keruu ja tilaston laatiminen perustuu välillisesti seuraaviin lakeihin: EP:n ja neuvoston asetus maatalouden tilinpidosta (EY) N:o 138/2004, Laki maaseutuelinkeinotilastoista 20.12.1996/1197, Laki maaseutuelinkeinorekisteristä 29.12.1994/1515, Tilastolaki 23.4.2004/280.

2. Tilastotutkimuksen menetelmäkuvaus

Maatalouden tuottajahintaindeksi lasketaan Laspeyres'n hintaindeksin mukaisesti. Indeksilaskentaa varten tarvitaan perusvuoden painorakenteen lisäksi indeksiin kuuluvien tuotteiden kuukausittainen hintaseuranta. Indeksini painorakenne perustuu vuoden 2010 maataloustuotteiden arvonlisäverottomien myyntien arvoihin. Tietojen lähde on kansantalouden tilinpidon maatalouden taloustilit. Arvotiedot sisältävät tilojen väliset ja maatalosektorin ulkopuolelle kohdistuneet myynnit. Tuotteet ovat siten päätyneet suoraan käytettäväksi, jalostukseen tai vientiin. Painot eivät sisällä omaan käyttöön tuotettujen tuotteiden arvoa eikä kotipuutarhasta myytyjen tuotteiden arvoa. Tilaston painorakenteen arvopainot poikkeavat siis kokonaistuotoksen arvoista.

Suomessa maatalouden tuottajahintaindeksissä käytetään samaa painorakennetta jokaisella laskentakierroksella: kuukausi- ja neljännesvuosikohtaisia painorakenteita ei ole muodostettu lyhyen satokauden takia. Laskentatapa poikkeaa Eurostatin suosituksesta, jonka mukaan vihannesten, hedelmien ja perunan kohdalla tulisi käyttää kausipainoja. Tällöin näillä tuotteilla olisi erilaiset painoarvot eri kuukausina ja/tai vuosineljänneksinä.

Perusvuotta vaihdetaan viiden vuoden välein, jolloin painorakenne muutetaan vastaamaan perusvuoden tilannetta. Perusvuosi päättyy aina nollaan tai viiteen. Indeksini lasketaan kuukausi-, neljännesvuosi- ja vuosi-indeksinä

Indeksin laskentamenetelmä on kuvattu tarkemmin tilaston kotisivulta löytyvässä menetelmäkuvauksessa ja maatalouden hintaindeksien käsikirjassa ([Handbook for EU Agricultural Price Statistics](#), March 2008).

3. Tietojen oikeellisuus ja tarkkuus

Tilasto kuvaa maataloustuotteiden hintamuutoksia viljelijän kannalta. Maatalouden tuottajahintaindeksi kattaa koko Suomen eikä alueellista jakoa ole. Tilaston kuvauskohde on maanviljelijöiden Suomessa tuottamat kasvituotteet, eläimet ja eläintuotteet, jotka myydään toisille tiloille tai maataloussektorin ulkopuolelle (pl. myynti kotitalouksille). Indeksissä mukana olevat hyödykkeet kattavat koko perusjoukon, tosin taloudelliselta arvoltaan pienillä tuotteilla ei ole omaa hintaseurantaa ja niiden myyntiarvot on indeksein painorakenteessa vyörytetty muille maataloushyödykkeille. Siten indeksissä olevat tuotteet edustavat painorakenteen kautta myös tuotteita, jotka eivät ole indeksissä mukana. Hyödykkeiden hintamuutosten seuraamiseksi tarvittavat hintatiedot kysytään tiedonantajilta, jotka on valittu otannalla tai harkinnanvaraisesti.

Tilasto koostuu kahdesta pääryhmästä: kasvituotteet sekä eläimet ja eläintuotteet. Kasvituotteet jakaantuvat edelleen yhdeksään alaryhmään, so. hyödykeryhmään, kuten viljat, vihannekset ja puutarhatuotteet sekä hedelmät. Näin ollen tilastossa on 11 hyödykeryhmää. Tilaston rakenne ja luokitus on sama kaikissa EU-maissa. Suomessa on hintaseurantaa kuitenkin vain kahdeksassa hyödykeryhmässä, sillä viinissä, oliiviöljyssä ja muissa kasvistutuotteissa ei ole taloudelliselta arvoltaan merkittävää maataloustoimintaa. Maatalouden tuottajahintaindeksin kahdeksan hyödykeryhmää sisältävät noin 40 maataloustuotetta, joiden hintakehitystä seurataan kuukausittain. Esimerkiksi kasvituotteisiin kuuluvan Viljat-hyödykeryhmän hintakehitystä seurataan viiden erilaisen viljan hintatiedoilla.

Tilaston laatimisessa tarvittavat tuotteiden hintatiedot saadaan pääosin Maa- ja metsätalousministeriön tietopalvelukeskus Tiken laatimasta Maataloustuotteiden tuottajahinnat -tilastosta (<http://www.maataloustilastot.fi/maataloustuotteiden-tuottajahinnat>). Tikestä saatavat hintatiedot kattavat noin 70 prosenttia Maatalouden tuottajahintaindeksistä, kun kattavuutta mitataan indeksein painoarvoilla. Tiken tilasto sisältää maatalouden teollisuuteen, pakkaamoille ja välitysliikkeille jalostamattomina sekä pakkamattomina myydyt tuotteet; tilojen välinen kauppa jää tilaston ulkopuolelle. Maatalouden tuottajahintaindeksissä tilojen välisessä kaupassa, kuten rehuviljakaupoissa, arvioidaan käytettävän markkinahintatasoa. Tiken tilasto kattaa pääsääntöisesti yli 80 prosenttia siinä tarkasteltavista tuotevirroista lihan, maidon, viljan, rypsin ja rapsin osalta, ruokaperuna jää tämän alle.

Maatalouden tuottajahintaindeksissä hyödynnetään lisäksi Kasvistieto Oy:n hintatilastoa vihannesten hintaseurannassa. Näiden tietojen osuus on noin 15 prosenttia indeksistä. Kasvistieto Oy arvioi, että päätuotteissa sen hintatilastot kattavat 10–40 prosenttia kotimaisen tuotetuotannon määrästä.

Loput indeksein laatimiseen tarvittavista hintatiedoista saadaan muista tilastoista tai Tilastokeskus kysyy ne tiedonantajilta (rehukasvit, sokerijuurikas, tärkkelysperuna, jotkin kukat, hunaja ja turkikset). Osa kukkien ja taimien sekä vihannesten hintatiedoista saadaan Kauppapuutarhaliitto ry:n hintatilastoista. Liiton jäsenyritykset kattavat puolet Suomen kasvihuonealasta. Kauppapuutarhaliitto ry:n hintatiedoilla seurattavilla tuotteilla on muutaman prosentin paino indeksissä. Tilastokeskuksen keräämillä hintatiedoilla on reilu 10 prosentin osuus indeksissä, mistä valtaosa koostuu turkiskasveista. Tilastokeskus kerää turkisten hintatiedot turkishuutokaupoista, joka on turkiskasvien tärkein myyntipaikka.

Suomessa laskettavassa Maatalouden tuottajahintaindeksissä ei ole vihanneksilla ja puutarhatuotteilla, hedelmillä ja perunalla vaihtuvapainoisia tuotekoreja. Vihanneksista ja puutarhatuotteista ei ole edustavia hintatietoja saatavilla kaikilta kuukausilta ja hintaseurannassa on mukana vain varastolaatuiset tuotteet. Kesäkuukausina vihanneksilla käytetään viimeisintä käytettävissä olevaa hintaa. Hedelmillä käytetään satokauden hintaa

Virhelähteitä ja tilaston tarkkuuteen vaikuttavia tekijöitä voivat olla hintatietojen puuttuminen osasta vuotta (esimerkiksi hedelmät ja varhaisperuna), tuotteissa tapahtuvien laadunmuutosten puutteellinen käsittely indeksilaskennassa, otantavirhe, indeksein painorakenteen epätarkkuus mikäli maataloustuotannossa tapahtuu merkittäviä rakennemuutoksia, tiedonantajilta kerättävien hintatietojen heikko kattavuus sekä mahdolliset käsittelyvirheet. Otannasta aiheutuvaa epätarkkuutta voidaan kuvata estimaatin

(indeksipisteluku) keskipirheellä ja laskea sen avulla luottamusvälejä indeksipisteluvuille. Maatalouden tuottajahintaindeksille ei ole estimoitu luottamusvälejä

4. Julkaistujen tietojen ajantasaisuus ja oikea-aikaisuus

Indeksi julkaistaan 45 päivää tilastoneljänneksen päättymisen jälkeen. Mikäli 15. päivä osuus viikonloppuun tai arkipyhään, julkaistaan tilasto seuraavana arkipäivänä. Marraskuun puolivälissä julkaistaan ennuste koskien vuoden keskimääräisiä pistelukuja. Maatalouden tuottajahintaindeksi julkaistaan ennakkollisena. Tilastovuotta koskevat lopulliset indeksipisteluvut julkaistaan tilastovuotta seuraavan vuoden toukokuussa, kun on tiedossa maidon lopullinen jälkitilin suuruus. Tarvittaessa tuottajahintaindeksistä julkaistaan ylimääräisiä tilastojulkistuksia. Tarkempi julkaisu-aikataulu löytyy osoitteesta: <http://tilastokeskus.fi/ajk/julkistamiskalenteri/index.html>.

5. Tietojen saatavuus ja läpinäkyvyys/selkeys

Maatalouden tuottajahintaindeksistä julkaistaan internetissä julkistusten yhteydessä tuoreimpia lukuja käsittelevä lyhyt tiedote, joka löytyy tilaston kotisivulta.

Maatalouden tuottajahintaindeksi julkaistaan seuraavissa paikoissa: Maatalouden tuottajahintaindeksin kotisivuilla (<http://tilastokeskus.fi/til/mthi/index.html>), Suomen tilastollisessa vuosikirjassa, Tilastokatsauksissa, Maataloustilastollisessa vuosikirjassa (Tike) ja Eurostatin julkaisuissa sekä tietokannoissa.

Maatalouden tuottajahintaindeksiin liittyvää dokumentaatiota on saatavissa tilaston kotisivulta sekä tilastoa tuottavalta Tilastokeskuksen vastuualueelta (sähköpostiosoite mthi.tilastokeskus@stat.fi ja puhelinnumero 09 1734 1 / maatalouden tuottajahintaindeksi).

6. Tilastojen vertailukelpoisuus

Maatalouden tuottajahintaindeksiä on laskettu vuodesta 1990 lähtien Eurostatin luokitusten mukaisesti ja se on siten vertailukelpoinen muiden EU-maiden maatalouden hintaindeksien kanssa.

Vanhat indeksisarjat eivät ole kaikilta osin vertailukelpoisia nykyisin käytössä oleviin indeksisarjoihin, koska hintamääritelmät ovat muuttuneet mm. hintatukien ja verotuksen osalta.

7. Selkeys ja eheys/yhtenäisyys

Maatalouden hintaindeksit kuvaavat maataloustuotteiden ja tuotantovälineiden arvolisäverottomien hintojen muutoksia. Indeksit eivät kuvaa määrien muutoksia eivätkä viljelijän saaman tulon tai menojen muutoksia. Suomen liittyessä Euroopan unioniin vuonna 1995 muutettiin maatalouden tuottajahintaindeksin laskentaperusteita. Vuodesta 1990 lähtien vuoden 2000 helmikuuhun saakka on maatalouden tuottajahintaindeksiä laskettu tuettomana ja hintatuet mukaan lukien. Indeksistä on olemassa tältä ajalta kahdet indeksisarjat. Maatalous tuli vuoden 1995 alusta arvonlisäverotuksen piiriin. Maataloustuotteiden hintatuet poistuivat pääosin 2000 luvun alusta ja niitä ei huomioida nykyisissä indekseissä.

Lisätietoja

Toni Udd 09 1734 3380

Immi Ilomäki 09 1734 3367

Matias Kempainen 09 1734 3564

Vastaava tilastojohtaja:

Leena Storgårds

mthi@tilastokeskus.fi

www.tilastokeskus.fi

Lähde: Maatalouden tuottajahintaindeksi 2010=100. Tilastokeskus

Asiakaspalaute: www.tilastokeskus.fi/palaute

Tietopalvelu ja viestintä, Tilastokeskus
puh. 09 1734 2220
www.tilastokeskus.fi

Julkaisutilaukset, Edita Publishing Oy
puh. 020 450 05
asiakaspalvelu.publishing@edita.fi
www.editapublishing.fi

ISSN 1796-0479
= Suomen virallinen tilasto
ISSN 1797-6529 (pdf)